

**„Świat bez kobiet byłby
jak ogród bez kwiatów”**

**Z okazji Dnia Kobiet
składamy Wszystkim Paniom,
a w szczególności mieszkankom
Gminy Grodzisko Dolne,
serdeczne życzenia zdrowia,
wielu chwil radości,
wszelkiej pomyślności w życiu
osobistym i rodzinnym,
uśmiechu i zadowolenia z siebie.**

**Wójt Gminy Grodzisko Dolne,
Przewodniczący Rady Gminy Grodzisko Dolne
oraz Redakcja Gazety**

AKTUALNOŚCI

JUBILEUSZOWY
DZIEŃ SENIORA W
CHODACZOWIE **3**

SENIORZY – SENIOROM **4**

DZIEŃ BABCI I DZIADKA
W LASZCZYNACH **5**

PODKARPACIE SŁYNIE
Z DOBREJ, ZDROWEJ
ŻYWNOŚCI **6**

BEZPIECZNE FERIE 2019 **7**

FERIE NA SŁODKO **7**

FERIE TO DOBRY CZAS
NA ROZWIJANIE PASJI **8**

W NUMERZE:

KULTURA

FERIE W OŚRODKU
KULTURY **9**

MAGIA TEATRU **10**

SPOTKANIE INTEGRACYJNE
NA LUDOWĄ NUTĘ **11**

WYCHOWANIE I EDUKACJA

WYJAZD EDUKACYJNY
NA WĘGRY W RAMACH
PROJEKTU ERASMUS+ **12**

WYJAZD NAUCZYCIELI
ZESPOŁU SZKÓŁ IM. JANA
PAWŁA II DO SZKOŁY
JĘZYKOWEJ W ANGLII **13**

SPORT

TURNIEJ
MEMORIAŁOWY
STANISŁAWA
RYDZIKA **14**

WOJEWÓDZKIE
MISTRZOSTWA
ORLICZEK W
PODKARPACKIM
ZWIĄZKU PIŁKI NOŻNEJ **15**

REMANENT
POWIATOWYCH
HALOWYCH
ROZGRYWEK W
PIŁCE NOŻNEJ –
SEZON 2018/2019 **16-17**

OGŁOSZENIA

OGŁOSZENIA **18-19**

REKRUTACJA NA ROK SZKOLNY 2019/2020

Zarządzenie Nr 8/2019

Wójta Gminy Grodzisko Dolne z dnia 30 stycznia 2019 r.

w sprawie ustalenia terminów przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli oraz publicznych szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Grodzisko Dolne na rok szkolny 2019/2020,

Dyrekcja Zespołu Szkół im. prof. Franciszka Leji w Grodzisku Górnym
i Dyrekcja Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Grodzisku Dolnym

informują, że przyjmowanie wniosków o przyjęcie dziecka do przedszkola oraz szkoły podstawowej odbywać się będzie w następujących terminach:

do **PRZEDSZKOLA**

od 28.02 do 15.03.2019 r.

(termin w post. uzup. od 29.07 do 02.08.2019 r.)

do **SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

od 27.05 do 14.06.2019 r.

(termin w post. uzup. od 29.07 do 02.08.2019 r.)

w godz. **od 7.30 do 15.30**
w sekretariatach szkół.

Więcej informacji oraz dokumenty do pobrania na stronach internetowych lub w sekretariatach szkół.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

OGŁOSZENIE

Sprzedam działkę położoną w Grodzisku Górnym o powierzchni 0,3014 ha z możliwością zabudowy.

Dojazd z drogi powiatowej. Cena do uzgodnienia

Tel.: 694 336 367

Jubileuszowy Dzień Seniora w Chodaczowie

Dzień Seniora skłania nas do refleksji nad miejscem starszych osób w życiu społecznym, rodzinnym i towarzyskim. Niewątpliwie należy im się duży szacunek za olbrzymi wkład, jaki wnieśli i wnoszą w życie społeczeństwa, za doświadczenie, troskę o dzieci i wnuki. Seniorzy to bogata skarbnica wiedzy i życiowej mądrości, którą nabywa się z upływem lat.

Seniorzy z Chodaczowa lubią się spotykać i potrafią się bawić. Kolejny raz udowodnili to w sobotę, 9 lutego, podczas X Dnia Seniora w tej miejscowości. Wszystkich zebranych powitał sołtys wsi pan Stanisław Wojtyna. Podziękował również sponsorom i członkiniom Koła Gospodyń Wiejskich z Chodaczowa za pomoc w przygotowaniu tej uroczystości. W części artystycznej zaprezentowały się: Zespół Piosenki Biesiadnej „Jagiellanie” z Jagiełty, Zespół Śpiewaczy „Wiola” z Chodaczowa oraz Zespół Śpiewaczo-Obrzędowy „Leszczyńska” z Wólki Grodziskiej, który

oprócz piosenek przedstawił widowisko kabaretowe pt. „Szkoła”. Przy dźwiękach muzyki goście bawili się, tańczyli i śpiewali do późnych godzin wieczornych. Organizatorami spotkania byli: Wójt Gminy Grodzisko Dolne oraz sołtys i Koło Gospodyń Wiejskich w Chodaczowie.

OK

Seniorzy – Seniorom

Ponad stu seniorów z Sołectwa Grodzisko Dolne, pan Kazimierz Matuszek Przewodniczący Rady Gminy Grodzisko Dolne, pan Mariusz Jasic – Z-ca Wójta Gminy Grodzisko Dolne oraz zaproszeni goście uczestniczyło w spotkaniu przygotowanym przez Koło Gospodyń Wiejskich w Grodzisku Dolnym z okazji Dnia Seniora. Od kilku lat zapraszamy naszych seniorów, by przy poczęstunku pokazać im, że mimo upływającego czasu są dla nas ważni i stanowią istotną część naszej lokalnej społeczności.

Na tak ważnym dla naszych seniorów spotkaniu nie mogło zabraknąć scenicznych atrakcji i ważnych na co dzień elementów edukacji. W części artystycznej zadedykowanej dostojnym gościom wystąpiły wokalistki z kółka wokalnego Ośrodka Kultury: Patrycja Wojnarska, Zosia Kulpa, Julia Majkut i Milena Baj. Siostry Agnieszka i Ola Rydzik dały koncert gry na cymbałach, a w tańcu zaprezentowali się Emilia Siuzdak i Jakub Fila z „Maraton Boogie” w Giedlarowej. Na zakończenie programu artystycznego swoje wokalne zdolności zaprezentowała pani Anna Szczęch z Pigan.

Przedstawiciel Komendy Policji w Leżajsku – pan Stanisław Półciwiartek – edukował seniorów jak ustrzec się przed oszustami, którzy często

osoby starsze i samotne wybierają jako swoje ofiary. Przypomniał o obowiązku używania elementów odblaskowych przez niechronionych uczestników ruchu po zmierzchu, poza obszarem zabudowanym. Natomiast pan Zbigniew Wnęk – przedstawiciel Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie pogłębił wiedzę uczestników na temat numeru telefonu alarmowego 112. Wskazał jak ważnym jest udzielenie właściwej informacji co do adresu i miejsca zdarzenia osoby lub osób potrzebujących pomocy. Dzwoniąc na numer 112 bez potrzeby i uzasadnienia, blokujemy linię alarmową osobie, która w danej chwili potrze-

buje natychmiastowej pomocy. Na zakończenie prelekcji wszystkim Seniorom zostały przekazane elementy odblaskowe oraz materiały informacyjne.

Koło Gospodyń Wiejskich w Grodzisku Dolnym dziękuje za pomoc w przygotowaniu spotkania:

1. Wójtowi Gminy Grodzisko Dolne
2. Gminnej Spółdzielni „SCH” w Grodzisku Dolnym
3. Ochotniczej Straży Pożarnej w Grodzisku Dolnym
4. Ośrodkowi Kultury w Grodzisku Dolnym

KGW Grodzisko Dolne

Dzień Babci i Dziadka w Laszczynach

Mimo, że styczeń jest zimowym miesiącem, pełnym chłodnych dni, są takie dwa dni, jedyne dwa dni w roku, kiedy każdemu robi się cieplej na sercu, bo przecież jest to święto naszych kochanych babć i dziadków. To dobra okazja, by przypomnieć sobie o osobach, którym często zawdzięczamy większość rozkoszy dzieciństwa. Przecież wnuczęta to dla nich największy skarb i radość. U babci zawsze jest przyjemnie, ciepło i miło. Z dziadkiem można porozmawiać o dawnych czasach, które znane są nam tylko z kart książek historycznych. Dla dziadków zawsze jesteśmy najważniejsi.

Święto Babci i Dziadka to dzień niezwykły, nie tylko dla dzieci, ale przede wszystkim dla seniorów. To dzień pełen uśmiechów, wzruszeń, łez i radości. W tych dniach Babcie i Dziadkowie obdarzani są szczególnymi dowodami miłości. W Szkole Podstawowej w Laszczynach zapraszanie babć i dziadków na uroczystość z okazji ich święta jest tradycją na stałe wpisaną w repertuar imprez szkolnych. Dnia 31 stycznia o godz. 12.30 przedszkolaki i uczniowie Szkoły Podstawowej w Laszczynach przygotowali wspaniałą uroczystość. Babcie i towarzyszący im dziadkowie

zjawili się punktualnie. Usiedli przy przygotowanych dla nich stołach i z niecierpliwością czekali na rozpoczęcie występu.

Na wstępie Pani Dyrektor przywitała wszystkich gości ciepłymi słowami wygłaszając krótkie, ale jakże wspaniałe przemówienie. Składała w imieniu swoim, pracowników i dzieci życzenia przybyłym gościom. Po chwili na scenie pojawili się mali aktorzy i po upewnieniu się, że wszyscy goście dotarli na miejsce, rozpoczęli uroczystość.

W pięknie udekorowanej sali gimnastycznej dzieci przygotowały program artystyczny.

Przedszkolaki recytowały wiersze, radośnie śpiewały piosenki i tańczyły wesołe tańce. Uczniowie klas I - III przedstawili wspaniałe „Jasełka”, natomiast dzieci z oddziału przedszkolnego z grupy starszej „Przedstawienie o smoku wawelskim”, były również tańce, kolędy i pastorałki. Kończąc część artystyczną, wszystkie wnuczęta wspólnie zaśpiewały „Sto lat” i wręczyły własnoręcznie przygotowane laurki. Po części artystycznej miała miejsce niesamowita zabawa choinkowa przy dźwiękach zespołu YAMAHA z Rzeszowa.

SP Laszczyny

Podkarpacie słynie z dobrej, zdrowej żywności

W środę 20 lutego 2019 roku w sali audytorijnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie odbyła się Konferencja ph. „Żywność wysokiej jakości – produkty tradycyjne i regionalne – nowe możliwości i rozwiązania”.

Doskonała współpraca Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w Rzeszowie z Urzędem Marszałkowskim zaowocowała zorganizowaniem wspólnej konferencji, dotyczącej żywności wysokiej jakości.

W konferencji uczestniczyło ponad 100 osób. Oprócz przedstawicieli kół gospodyń wiejskich, udział wzięli producenci żywności wysokiej jakości, drobni rolnicy oraz zaproszeni goście. W gronie słuchaczy znalazły się również przedstawicielki Gminy Grodzisko Dolne.

W trakcie konferencji przybliżono takie tematy, jak możliwość wykorzystania produktów tradycyjnych w menu restauracji

tych regionalnych produktów. Mamy cały przekrój poczynając od serów, wędlin przez produkty zbożowe oraz przetwory z owoców. Myślę, że nie ma kategorii, w której ten region by się nie wyróżniał - mówił Michał Rzytki.

Wicemarszałek Ewa Draus wskazała na województwo podkarpackie jako lidera

angażowania dotychczasowych wystawców, którzy przyczynili się do przekroczenia 1000 produktów z Podkarpacia na stronie internetowej, dedykowanej marce. Uczestnicy konferencji oprócz słuchania o promocji produktów regionalnych mieli oczywiście możliwość skosztowania regionalnych wyrobów prezentowanych przez lokalnych producentów. Na stołach degustacyjnych znalazły się m.in. proziaki, tort z fasoli, regionalne sery, nalewki smako-

oraz żywności zbiorowej, zasady znakowania żywności, czy rolniczy handel detaliczny – nowe ułatwienia w związku ze zmianami od 1 stycznia 2019r.

Michał Rzytki, dyrektor Departamentu Promocji i Jakości Żywności w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, bardzo chwalił nasz region w kontekście jakości produktów regionalnych.

- Na Podkarpaciu mamy szereg doskona-

wśród regionów, z największą liczbą wpisów (230) na Liście Produktów Tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z kolei przedstawiciel OT Jerzy Borcz wystąpił z prezentacją pod tytułem: Podkarpackie produkty wysokiej jakości w aplikacji „Polska Smakuje”. Była to doskonała okazja do przybliżenia marki „Polska Smakuje” oraz pochwalenia za-

we czy produkty z derenia.

Sięgnijmy zatem po nasze rodzime i bliższe produkty, bo gwarantują nam one bogactwo smaków i możliwości ich wykorzystania, nie tylko w domowym, ale i w gastronomicznym menu.

OK

Bezpieczne ferie 2019

6 lutego uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Wólce Grodzkiej uczestniczyli w spotkaniu z policjantami, podczas którego przypomnieli sobie zasady bezpiecznej zabawy

w czasie ferii zimowych. Policjanci zwrócili także uwagę na tzw. domokrażców, którzy pukają do naszych drzwi i poprosili uczniów o ostrożność.

Zachęcali dzieci do promowania „mody” noszenia kamizelek odblaskowych, zarówno przez pieszych jak i rowerzystów. Kamizelka niewiele kosztuje, a może uratować bezcenne życie ludzkie. W ramach ogólnopolskiej kampanii na rzecz bezpieczeństwa pieszych na drogach „Dobrze Cię widzieć” wszyscy uczniowie naszej szkoły otrzymali kamizelki odblaskowe, które zostały współfinansowane ze środków Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości.

Bo bezpiecznie to znaczy widocznie – ktoś, kto jest widoczny na drodze, jest dużo bardziej bezpieczny – przypomnieli Minister Sprawiedliwości.

H. Buszta

Ferie na słodko

W czasie ferii w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wólce Grodzkiej uczniowie mieli możliwość uczestniczenia w różnych zajęciach.

Uczestnicy zajęć, nazwanych przez dzieci „KUCHCIKOWO”, przygotowali kruche rogaliki. Jak zapewniają wyszły przepyszne. Dla chętnych podajemy nasz sprawdzony przepis i życzymy smacznego.

H. Buszta

Kruche rogaliki

Składniki:

- 4 szklanki mąki
- 250g masła
- 4 żółtka
- 1 jajko
- 2 łyżki cukru pudru
- 3-4 łyżki śmietany
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia
- Szczypta soli

Nadzenie:

Marmolada o dowolnym smaku

Po wyrobieniu ciasto powinno odpocząć w chłodzie ok. 30 minut.

Piec w temp. 185°C przez ok. 20 minut. Można posypać cukrem pudrem.

Ferie to dobry czas na rozwijanie pasji

Ferie to doskonały moment na rozwijanie zainteresowań i pasji dzieci. To czas, kiedy na ulubione zajęcia – rysunek, taniec czy kurs programowania – nie trzeba pędzić po lekcjach, myśląc jednocześnie o zadaniach domowych do odrobienia. Podczas ferii dziecko może oddać się swojej pasji spokojnie, bez pośpiechu i poświęcić temu, co go interesuje więcej czasu. Sprzyja temu szeroka oferta Środowiskowego Domu Samopomocy w Laszczynach i Filii w Zmysłówce.

W ramach zajęć przygotowanych przez pracowników, dzieci mogły korzystać z różnych technik pracy jakie odbywają się w pracowni artystycznej, gdzie wykonywały formy rzeźbiarskie z zimnej porcelany, drzewka różane z krepiny, ozdabiały techniką decoupage anioły ze sklejki oraz rozwijały swoją twórczość próbując przenieść na podkład malarki obraz kompozycji martwej natury z użyciem pędzla i farb akrylowych. Ponadto w pracowni plastycznej zdobiły drewniane aniołki, wykonywały kartki walentynkowe, maski karnawałowe i kolorową biżuterię.

W pracowni komputerowo-poligraficznej dzieci poznawały podstawy korzystania z przeglądarki internetowej, uczyły się obsługi programu PowerPoint oraz dzięki grom i programom edukacyjnym mogły się rozerwać, rozwijać swoją wiedzę jak i wyobraźnię. Jednak powyższe pracownie to nie wszystko. Nasi goście uczestniczyli także w zajęciach kulinarnych, gdzie pod okiem opiekuna pracowni wypiekali kruche ciasteczka z nadzieniem oraz przygotowywali naleśniki.

Nie zabrakło także zajęć oraz zabaw sportowych, przygotowanych przez nasze fizjoterapeutki, gdzie w sali rehabilitacyjnej nasi mali goście mogli zażyć nieco ruchu grając w „Śledzia” czy układając różnego rodzaju proste figury akrobatyczne. Dla maluchów został zorganizowany turniej w mini kręgle, dzięki czemu mogły one poznać zasady i specyfikę gry, a przede wszystkim dobrze się bawić. Natomiast ci starsi rozegrali pojedynkę w Darta, podczas którego każdy z zawodników był bardzo zaangażowany w rywalizację.

Poza zajęciami w pracowniach, dzieci mile spędzały czas w sali ogólnej oglądając bajki i wspólnie grając w gry planszowe i układając puzzle. W trakcie spotkania integracyjnego nasi uczestnicy uczyli się przede wszystkim przełamywać bariery związane z kontaktem społecznym, zaś grupa dzieci miała możliwość w dość miły i pożyteczny sposób spędzić swój czas. Dziękujemy wszystkim dzieciom za mile spędzony wspólnie czas.

Pracownicy ŚDS

Ferie w Ośrodku Kultury

Czas ferii to dla dzieci czas odpoczynku, zabawy i różnych wyjazdów, mniejszych lub większych. To także czas różnych zajęć organizowanych m.in. przez placówki kulturalne dla ich podopiecznych. Nasza placówka przygotowała na czas ferii bogatą ofertę zajęć.

Na początek dzieci uczęszczające na zajęcia skorzystały z atrakcyjnego wyjazdu do rzeszowskiego Centrum Zabaw dla dzieci „Fantazja”. Na miejscu korzystały z różnych dostępnych propozycji. Na sali zlokalizowana jest jedna z największych w Polsce i najwyższa na Podkarpaciu konstrukcja zabawowa, składająca się z labiryntu rur, przejść, zjeżdżalni, sali luster i basenów z piłkami. Znajdują się tu też ogromne dmuchańce, zjeżdżalnie oraz kąciak malucha z mnóstwem zabawek. Znalazłszy się w tej baśniowej krainie dzieci poczuły się w swoim żywiole. Dodatkową atrakcją była możliwość „wyprodukowania” własnych lizaków w Fantastycznej Fabryce Słodczy.

Oprócz tego w pozostałych dniach dzieci i młodzież oddały się twórczym poczynaniom w dziedzinie rękodzielnicstwa. Mogły samodzielnie wykonać filcowe zakładki do książek oraz walentynkowe poduszki, za co w nagrodę otrzymały „ostatkowe” słodkości. Na zakończenie ferii dzieci odbyły muzyczną wycieczkę w świat instrumentów szkolnych, na której z ochotą ćwiczyły etudy i śpiewały znane piosenki przy akompaniamencie pianina.

Choć ferie powinny być obfite w zimowe szaleństwa na śniegu, to w tym roku zima wcześniej „poszła za morze”, ale mądrość ludowa mówi, że: „Gdy ciepło w lutym, zimno w marcu bywa, długo potrwa zima, rzecz to niewątpliwa”. Oby to przysłowie nie miało się sprawdzić.

OK

Magia teatru

W czwartkowy wieczór 7 lutego 2019 roku miłośnicy teatru – i nie tylko – mieli okazję zobaczyć w Ośrodku Kultury niecodzienne przedstawienie. Był to spektakl teatralny „Szafa” zaprezentowany przez grupę „Baratario” z Miejskiego Centrum Kultury w Leżajsku skierowany głównie do widzów dorosłych.

„Szafa” jest widowiskiem wielce złożonym, gdzie przeplatają się ze sobą, nie tylko dwie rzeczywistości i postaci z nimi związane, ale również sam widz ulega złudzeniu, że jest w centrum tych wydarzeń, że to wszystko dzieje się naprawdę tu i teraz.

Dwie rzeczywistości i dwa różne światy. Jedna współczesna, realna, pokazująca jak w soczewce elementy życia dwóch zupełnie różnych przyjaciółek i druga – duchowa, fantastyczna, przywrócona do życia ponownie dzięki magicznej szafie.

Tytułowa szafa jest symbolicznym przejściem pomiędzy tymi dwoma światami – światem żywych i zmarłych.

W sztuce odnajdujemy odniesienia literackie i tak zwane motywy wędrowne. Są nimi wspomniana już szafa (spotykamy ją w twórczości C.S. Lewisa) oraz odprawiany w końcowej części słowiański obrzęd dziadów (analogia do drugiej części Dziadów Adama Mickiewicza).

Sztuka prowokuje widza i daje mu do myślenia. Zagrana została po mistrzowsku prowadząc widownię w napięciu poprzez zawiłe meandry treści aż do samego końca, jednak finałowy suspens nie pozostawia już żadnych złudzeń. A szkoda, bo miło było pobyć przez chwilę w tym wymyślanym świecie reżyserskiej fantazji.

MBK

Spotkanie integracyjne na ludową nutę

We wtorkowy wieczór 12 lutego sala widowiskowa Ośrodka Kultury wypełniła się po brzegi pasjonatami tańca i muzyki ludowej. A stało się to za sprawą spotkania Zespołu i Kapeli „Grodziszczoki” z Zespołem Pieśni i Tańca Politechniki Warszawskiej.

Zespół Pieśni i Tańca Politechniki Warszawskiej powstał w 1951 roku. Składa się z „tańczącego chóru”, „śpiewającej grupy tanecznej” oraz pełnej pasji i energii studenckiej kapeli. Zespół Pieśni i Tańca to rozśpiewani i roztańczeni studenci Politechniki Warszawskiej i innych

stołecznych uczelni, pod opieką profesjonalnej kadry. Pełni zaangażowania, świeżości i uśmiechu przez dziesiątki lat istnienia Zespołu podbili serca milionów widzów Warszawy, małych i dużych miast Polski oraz niemal całego świata. Jednym z najważniejszych osiągnięć Zespołu Pieśni i Tańca Politechniki Warszawskiej jest to, że każdego roku przyciąga on w swe szeregi dziesiątki młodych ludzi, których rozkochuje w polskich tradycjach i piękniej rodzimej kulturze. Członkowie Zespołu odwiedzają się natomiast w zamian swoimi zdolnościami, czasem, młodością i entuzjazmem.

Spotkanie przebiegło w bardzo mi-

łej atmosferze. Kapele połączyły swe siły i wykonały wspólny koncert, który powodował, że nogi same rwały się do tańca. Radość płynąca z muzyki ludowej udzieliła się wszystkim zebranym, a sala widowiskowa zapełniła się tancerzami. „Grodziszczoki” prezentowały tańce grodzkie, a goście tańce z niemal wszystkich regionów Polski. Nie zabrakło również muzycznych potyczek „na przyśpiewki”.

Jesteśmy zaszczytzeni, że to właśnie grodziski Ośrodek Kultury był miejscem tego niezwykłego spotkania.

OK

Wyjazd edukacyjny na Węgry w ramach projektu Erasmus+

W dniach 10-17 lutego 2019 roku miał miejsce kolejny wyjazd edukacyjny grupy uczniów na Węgry w ramach projektu Erasmus+ „Kodowanie, robotyka i nauczanie cyfrowe w Europie”.

Tym razem grupa liczyła 14 uczniów, a opiekę nad nimi sprawowali: dyrektor Zespołu Szkół w Grodzisku Górnym Roman Matuszek oraz nauczyciele Dominik Czorny i Stanisław Rydzik. Wyjazd został poprzedzony starannymi przygotowaniem podopiecznych w dziedzinie robotyki i kodowania, opiekunowie zadbali też o logistyczną część mobilności. Drużyna włoska liczyła 8 uczniów pod opieką: Carmeli Tripoli, Marii Luisy Florio, Luisy Rizzo i Claudii Scavuzzo, węgierska również 8 uczniów pod opieką: Cirilla Leviczky, Tomasa Gyori i Anett Balogh.

Uczniowie z tych trzech krajów zostali podzieleni na mieszane, polsko-włosko-węgierskie drużyny aby wspólnie pracować, uczyć się kodowania i robotyki oraz przygotowywać do konkursu Robot Sumo, który miał miejsce na zakończenie pobytu. Oprócz uczniów biorących udział w projekcie do zawodów dołączyła także drużyna z Rumunii. Celem głównym była nauka języka angielskiego

go poprzez udział w rywalizacji z robotyki.

Program zajęć był bardzo napięty. Po przyjeździe do hotelu w niedzielę 10 lutego uczniowie zostali rozlokowani w pokojach. Zajęcia rozpoczęły się w poniedziałek, 11 lutego o godzinie 9 rano. Po poznaniu szkoły goszczącej, węgierscy uczniowie przedstawili zasady konkursu Robot Sumo. Wtorek, środa i czwartek upłynęły na przygotowaniach do konkursu, który odbył się w piątek – przedostatni dzień pobytu. Zadaniem każdej drużyny było zbudowanie autonomicznego robota, który w obrębie pewnego pola rywalizował

z innym robotem – zwycięzca spychał pokonanego poza obręb pola. W rywalizacji tej uczestniczyło jedenaście 3-osobowych drużyn. Uczniowie nie tylko współzawodniczyli, ale też dobrze się bawili rozwiązując zadania w konkurencji Teamwork. Ostatni dzień pobytu – sobota – był dniem odpoczynku i zwiedzania stolicy Węgier – Budapesztu. Wyjazd upłynął nie tylko pod znakiem nauki, ale bogaty był też program kulturalny przygotowany przez szkołę goszczącą w postaci następujących wydarzeń: zwiedzanie miasta Kecskemet, wizyta na uniwersytecie Janos Neumann, zwiedzanie miasta Szeged, dyskoteka szkolna, zwiedzanie Budapesztu (Cytadela, Plac Bohaterów, parlament, zamek Buda, Bazylika Św. Stefana, Statua Wolności).

Stanisław Rydzik, Dominik Czorny

Wyjazd nauczycieli Zespołu Szkół im. Jana Pawła II do szkoły językowej w Anglii

Co zrobić, żeby szkoła funkcjonowała lepiej? Jak poprawić wyniki nauczania? Na te pytania często szukają odpowiedzi nauczyciele i dyrekcja. Pracownicy Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Grodzisku Dolnym też próbują poszukać nowych rozwiązań w zakresie zarządzania szkołą i edukacją, dlatego siedmioro z nich uczestniczy w projekcie pt. „Język robotów – rozwijanie kompetencji językowych i TIK od najmłodszych lat” realizowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, projektu „Ponadnarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej”.

W projekcie planowane są 2 wyjazdy do szkoły językowej. W okresie ferii odbył się wyjazd na kurs języka angielskiego do Regent Oxford. Szkoła, w której odbywał się kurs, jest jedną z najpopularniejszych w Wielkiej Brytanii, która specjalizuje się w uczeniu języka angielskiego uczniów międzynarodowych. Na pewno pobyt w niej przyczynił się do podniesienia kompetencji pedagogicznych i językowych personelu placówki. Oczywiście w innym celu jechali nauczyciele języków obcych, a w innym pozostali pracownicy szkoły.

Wyjazd widziany oczami wicedyrektora i nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej oraz nauczyciela informatyki.

Po co wicedyrektorowi ten wyjazd? Na pewno spędzenie tygodnia w szkole językowej pozwoliło na podpatrzenie rozwiązań organizacyjnych w Regent Oxford. Placówka uchodzi za jedną z najlepszych w Anglii i przebywając w niej, można to potwierdzić. Oczywiście to jest szkoła, więc mamy testy, rozmowy, prezentacje i wiele różnorodnych ćwiczeń i zadań. Wszystko jest jednak świetnie zaplanowane po to, aby uczniowie mogli jak najwięcej się nauczyć. Szkoła dba o każdy szczegół. Co poniedziałek po przekroczeniu progu budynku uczniowie witani są przez wyznaczonych pracowników. Wszyscy są uśmiechnięci i przyjaznymi rozmowami starają się wprowadzić miłą atmosferę. Nawet rozmowa kwalifikacyjna, która czeka nowych studentów w pierwszym dniu, nie wydaje się stresująca. Oczywiście służy ona zakwalifikowaniu do grupy

na bardzo zbliżonym poziomie zaawansowania. Zajęcia prowadzone są w grupach międzynarodowych, dzięki czemu język angielski jest jedynym używanym językiem. Lekcje są prowadzone z wykorzystaniem nowoczesnych i specjalnie dobranych materiałów dydaktycznych oraz aktywizującymi metodami w sposób bardzo efektywny. Tak jak w naszej szkole studenci otrzymują zadania domowe, które pozwalają utrwalić nabyte wiadomości i zmotywować do nauki. Szkoła do rozwoju języka wykorzystuje nie

tylko zajęcia, ale też inne aktywności. Codzienne poranki z quizami, wycieczki po Oxfordzie, popołudniowe spotkania integracyjne wymuszają używanie języka angielskiego. Zaskakujący w pierwszym dniu dzwonek ręczny oraz przerwy w przyjaznym otoczeniu sprawiają, że chce się uczyć. Oprócz tego wszystkich obowiązuje punktualność, co jest bardzo przestrzegane. Chociaż studenci szkoły w Oxfordzie nie są w wieku naszych uczniów, warto niektóre elementy przenieść na grunt naszej szkoły. Pozostaje jeszcze odpowiedź na jedno pytanie. Po co nauczycielom uczącym w kl. I – III oraz nauczycielowi informatyki ten wyjazd? To jest jedno z kluczowych zagadnień podejmowanych w projekcie. Ci nauczyciele mają otworzyć naszą szkołę na świat. Ten wyjazd umożliwia przede wszystkim naukę języka angielskiego oraz wymianę doświadczeń z nauczycielami z innych krajów po to, żeby w przyszłości współpracować z szkołami zagranicznymi. Chcemy z robotami pokazywać się na arenie międzynarodowej oraz mieć partnerów z szkół z innych krajów, aby uczyć się wzajemnie. Mamy w planach udział w konkursach międzynarodowych z robotyki.

Wyjazd widziany oczami nauczycieli języków obcych Nauczyciele języka angielskiego i języka niemieckiego również brali udział w kursie językowym.

skiego i języka niemieckiego również brali udział w kursie językowym.

Znajomość języka angielskiego dopiero w sytuacji, kiedy otaczają nas wyłącznie osoby posługujące się tym językiem, jest szczególnie wartościowa i daje dużo satysfakcji. W szkole, w której studentami są osoby z niemalże całego świata, wspaniałą sprawą jest możliwość nawiązania kontaktów, konwersacji, a dzięki temu poznania kultur innych narodów. W naszych grupach byli studenci z Hiszpanii, Austrii, Japonii, Włoch, Arabii Saudyjskiej, Rosji, Turcji i wielu innych narodowości. W czasie zajęć można było poznać również temperamenty osób z różnych krajów, szczególnie wtedy, gdy w czasie zajęć przychodziła pora na rywalizację, różne konkursy i zabawy.

Bardzo cenna była dla nas możliwość obserwacji zajęć prowadzonych przez native speakerów, sposób ich organizacji, wykorzystywane przez prowadzących materiały, stosowane metody. Zobaczyliśmy też z jakich pomocy i sprzętów najczęściej korzystali wykładowcy Regent Oxford, jakie źródła informacji są dla nich ważne w przygotowaniu lekcji, a nawet jak urządzone i wyposażone są pracownie językowe, jak liczebne są grupy. Osoby prowadzące zajęcia były niezwykle życzliwe, gotowe odpowiedzieć na nasze pytania, często zainteresowane faktami z naszej historii, bądź pisownią i wymową polskich odpowiedników angielskich wyrazów. Kiedy rozmawialiśmy o historii, o czasach współczesnych, o polityce, każdy uczestnik miał prawo do wyrażania własnych poglądów, nikt nie był za nie oceniany.

Pomimo, iż wyjazd do Oxfordu odbywał się w czasie ferii zimowych ani przez chwilę nikt nie żałował decyzji o uczestniczeniu w projekcie. Pomimo faktu, że w czasie pobytu w Oxfordzie panowała piękna słoneczna pogoda, a na zajęciach trzeba było przebywać od 9.00 rano do 15.45, wszyscy byli zadowoleni i cieszyli się każdą chwilą spędzoną w gronie prowadzących i kolegów. Takie doświadczenia, jak pobyt w Regent Oxford, bardzo motywują do pracy, pogłębiania wiedzy, starania, aby zajęcia w naszej szkole były dla uczniów atrakcyjne, motywujące do nauki i skuteczne.

Anna Czerwonka
Monika Fila

Turniej Memoriałowy Stanisława Rydzika

Scrabble to jedna z najpopularniejszych na świecie gier w układanie słów. To doskonały sposób na naukę poprzez zabawę, rozwija umiejętności logicznego myślenia oraz pobudza kreatywność. Polega na układaniu słów w różnych kombinacjach. Gra została wynaleziona w 1931 roku przez bezrobotnego architekta Alfreda Buttsa, ale błyskawiczną karierę zaczęła robić w roku 1952.

W Polsce gry oparte na zasadach Scrabble pojawiły się na przełomie lat 70-tych i 80-tych XX wieku. Najpierw (1979) była to „Krzyżanka” Lecha Pijanowskiego, następnie (1983) pojawiła się „Gra w krzyżówkę” Marka Penszki. I Ogólnopolski Turniej Scrabble pod patronatem tygodnika „Razem” odbył się 11 kwietnia 1987 roku w Warszawie. Organizacją zrzeszającą polskich scrablistów jest Polska Federacja Scrabble, która od 1993 roku organizuje mistrzostwa Polski. Wybitnym zawodnikiem tej dyscypliny był pochodzący z naszej gminy Stanisław Rydzik, który zmarł przedwcześnie 2 grudnia 2018 roku.

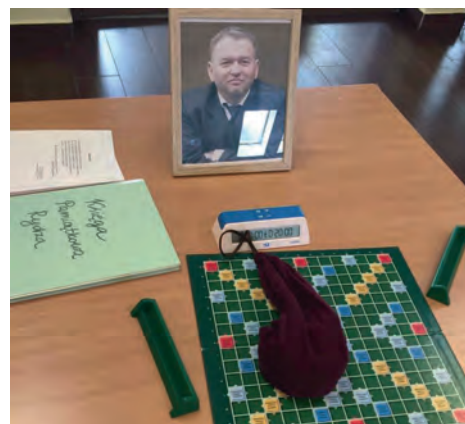
„Gościu” – jak zwykło o sobie mówić – był jednym z czołowych i najbardziej doświadczonych polskich zawodników. Zanim zaczął grać w scrabble, zajmował się szaradziarstwem, co na pewno przełożyło się na jego późniejsze sukcesy. Wielokrotnie wygrywał turnieje, lecz nie dane mu było stanąć na najwyższym stopniu podium Mistrzostw Polski czy też prestiżowego Pucharu Polski. Aż do roku 2007, kiedy to zdobył zaszczytny tytuł Mistrza Polski. Staszek znany był z tego, że potrafił podać prostą definicję najbardziej dziwacznnych słówek. Przede wszystkim był jednak duszą towarzysstwa. Każdy prawdziwy scrablista potrafi powtórzyć niejedno z jego słynnych powiedzonek, rymowanek czy

śpiewanek, z których wiele przeszło już do historii polskich turniejów.

Stanisław Rydzik był wyjątkowym i bardzo lubianym człowiekiem, dlatego Federacja Scrabble postanowiła upamiętnić jego osobę przez organizację Turnieju Memoriałowego, który odbył się w dniach 2 i 3 lutego br. w domu weselnym Crystal w Grodzisku Dolnym. Turniej miał charakter otwarty. Honorowy patronat nad nim objął Wójt Gminy Grodzisko Dolne – Pan Jacek Chmura.

W turnieju uczestniczyło 57 osób, w tym dwóch debutantów, m.in. pochodzący z naszej gminy Konrad Sigda. Pierwsze miejsce w Turnieju zajął Grzegorz Kurowski z Warszawy z wynikiem 11:1 i 5234 pkt., drugi był Artur Irzyk ze Strzyżowa (11:1 i 4963 pkt.), a trzeci Dawid Pikul (9:3 i 5219 pkt.) z Poznania.

OK

Wojewódzkie Mistrzostwa Orliczek w Podkarpackim Związku Piłki Nożnej

Minionej zimy nasze najmłodsze piłkarki – dziewczyny urodzone w 2008 roku i młodsze – brały udział w Wojewódzkich Mistrzostwach Orliczek, które odbywały się w halach sportowych na terenie naszego województwa (również w Grodzisku Dolnym).

Nasze zawodniczki po rozegraniu 12-stu spotkań (4 zwycięstwa, 1 remis, 7 porażek) zajęły ostatecznie III miejsce uzyskując tytuł II-go Wicemistrza Województwa Podkarpackiego, a Julia Szozda – wyróżnienie dla najlepszej zawodniczki w drużynie.

Drużynę reprezentowały następujące zawodniczki: Wiktoria Czapła, Paulina Jużniewicz, Zofia Kulpa, Natalia Moskał, Julia Ordys, Milena Papak, Natalia Serafin, Paulina Sigda, Julia Szozda oraz Wiktoria Świąder. Trenerem drużyny jest Józef Miś a kierownikiem Dawid Papak.

Wszystkie dziewczyny z rocznika 2008 i młodsze chętne do uczestnictwa w treningach i rozgrywkach piłkarskich zapraszamy na treningi, które odbywają się we wtorki i czwartki od godz. 15.30 na hali sportowej przy Zespole Szkół w Grodzisku Dolnym (Józef Miś – kom. 603 665 338).

JM

Remanent powiatowych halowych rozgrywek w piłce nożnej - sezon 2018/2019

W minionym okresie zimowym w halach sportowych na terenie naszego powiatu rozgrywane były „Ligi Powiatowe” w różnych kategoriach wiekowych. Brały w nich udział młodzież i dzieci trenujące w klubie i szkółce piłkarskiej działającej przy LKS „Grodziszczanka”.

Poniżej przedstawiamy krótkie podsumowanie i miejsca zajęte przez nasze zespoły.

Powiatowa Liga Juniorek – udział w niej wzięły piłkarki urodzone w roku 2000 i młodsze. Nasz klub reprezentowały dwa zespoły – drużyna juniorek oraz młodziczek (dziewczyny urodzone w roku 2007 i młodsze), a turniej rozegrany został w hali sportowej w Grodzisku Dolnym. Nasze zespoły zajęły następujące miejsca w turnieju: I miejsce – juniorki, IV miejsce – młodziczki, zaś nagrody indywidualne otrzymały: Aneta Rachwał – najsukuczniejsza zawodniczka (juniorka), Martyna Stopyra – najlepsza bramkarka (młodziczka) – 8 bramek. Opiekunem i trenerem obu drużyn jest pan Arkadiusz Telka.

Powiatowa Liga Juniorek

Liga Powiatowa Trampkarzy

Liga Halowa Orlików

Liga Powiatowa Trampkarzy – rocznik 2005 i młodsi. Zawody rozgrywane były w hali sportowej Zespołu Szkół Technicznych w Leżajsku. Zwyciężyła drużyna „Sparty” Leżajsk. LKS „Grodziszczanka” mimo ambitnej postawy (3 remisy, 2 porażki) zajął V miejsce w turnieju.

Liga Powiatowa Młodzików – rocznik 2007 i młodsi. W rozegranym w Giedlarowej turnieju zwycięzcą została „Unia” Nowa Sarzyna. Młodzi adepci „Grodziszczanki” zajęli odległe, bo VII miejsce. Liczymy, że praca na treningach będzie owocna, czego efektem będzie lepsza gra, poparta wynikami i czołowymi miejscami w ligach czy kolejnym turniejach z ich udziałem.

Liga Halowa Orlików – rocznik 2009 i młodsi. W turnieju rozgrywanym w hali sportowej Zespołu Szkół w Grodzisku Dolnym z udziałem sześciu drużyn bardzo dobrze zaprezentowali się zawodnicy szkółki piłkarskiej „Grodziszczanki”, którzy w końcowej tabeli zajęli II miejsce. W spotkaniu decydującym o zwycięstwie, trzymającym w napięciu do ostatnich sekund, nasz zespół uległ „Unii” Nowa Sarzyna 2:3, co zdecydowało o I miejscu dla naszych rywali. Nagrodę indywidualną dla najlepszego bramkarza turnieju odebrał Michał Krajewski.

Liga Halowa Żaków – rocznik 2010 i młodsi. W tym turnieju rozgrywanym w czasie szkolnych ferii zimowych w dniu 12 lutego br. w hali sportowej przy Zespole Szkół w Grodzisku Dolnym nasi najmłodszy adepci piłki nożnej (klasa II, I SP oraz chłopcy z przedszkola) zajęli miejsce na najniższym stopniu podium. Mecze rozgrywane z udziałem chłopców 8-letnich i młodszych były pełne emocji i dramaturgii. Była radość i smutek, fajne zagrania, strzały, interwencje bramkarskie – jednym słowem „małe mistrzostwo świata” z udziałem sześciu zespołów. Czołówka turnieju:

I miejsce – „Młode Nadzieje” Nowa Sarzyna
 II miejsce – „Orlik” Giedlarowa
 III miejsce – „Grodziszczanka” Grodzisko Dolne
 Nagrodę dla najlepszego zawodnika w drużynie „Grodziszczanki” otrzymał Dawid Papak.

Drużyny: trampkarzy, młodzików, orlików i żaków do turniejów przygotował i prowadził „Człowiek orkiestra” – Paweł Matuszek.
 Organizatorzy turniejów rozgrywanych w hali sportowej w Grodzisku Dolnym dziękują Wójtowi Gminy Grodzisko Dolne – panu Jackowi Chmurze, Przewodniczącemu Rady Gminy Grodzisko Dolne – panu Kazimierzowi Matuszkowi, Dyrektorowi Zespołu Szkół w Grodzisku Dolnym – pani Halinie Gdańskiej, Pizzerii „U Mareckiego”, rodzicom piłkarek i piłkarzy, wolontariuszom za wsparcie finansowe, rzeczowe oraz pomoc przy organizacji i przeprowadzeniu powyższych Lig.

Byłem, widziałem, organizowałem.
 J.M.

Liga Halowa Orlików

Liga Powiatowa Młodzików

Liga Halowa Żaków

Liga Halowa Żaków

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w nowym miejscu

Upzejmie informujemy, iż z dniem 4.02.2019r. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Grodzisku Dolnym zmieniło swoją lokalizację. Przedsiębiorstwo przeniósł się do byłego budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS) w Grodzisku Dolnym – adres Grodzisko Dolne 13A. Wszystkie pozostałe dane kontaktowe pozostały bez zmian. Biuro PGK Sp. z o.o. oraz kasa otwarte są od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 – 15.00.

Jak mówi Marek Ordyczyński – Prezes Przedsiębiorstwa „...Zmiana miejsca siedziby była konieczna z uwagi na bardzo złe dotychczasowe warunki lokalowe. Zależy mi bardzo aby nasi mieszkańcy płacąc za wodę i kana-

lizację czy załatwiając inne sprawy byli szybko i sprawnie obsługiwani w czystym i schludnym miejscu. Przedsiębiorstwo musi się rozwijać i iść z duchem czasu, a w starej lokalizacji było to po prostu niemożliwe. Mamy dużo ambitnych planów rozwojowych, a polepszenie warunków lokalowych to wręcz warunek ich powodzenia. Własnymi siłami wykonaliśmy gruntowny remont i na nowo zorganizowaliśmy biuro Spółki i Punkt Obsługi Klienta. To też ważna zmiana dla samych pracowników, bo lepsze warunki pracy, to też większe możliwości efektywnej pracy i rozwijania przedsiębiorstwa na czym najbardziej mi zależy...”
O kolejnych działaniach Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w następnych numerach.

Restrukturyzacja małych gospodarstw

Od 28 lutego do 29 marca 2019 r.

odbędzie się nabór wniosków w ramach Poddziałania

„Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw”.

Kto może ubiegać się o pomoc?

O premię może starać się rolnik posiadający gospodarstwo obejmujące co najmniej 1 ha gruntów ornych, łąk i pastwisk trwałych, czy sadów lub nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej. Wielkość ekonomiczna takiego gospodarstwa musi być mniejsza niż 10 tys. euro.

Ubiegający się o premię musi być ubezpieczony w KRUS nieprzerwanie przez co najmniej 2 miesiące bezpośrednio poprzedzające miesiąc, w którym składa wniosek i w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie prowadzić działalności gospodarczej.

Kolejnym warunkiem jest przedłożenie biznesplanu restrukturyzacji gospodarstwa. Rolnik, któremu pomoc zostanie przyznana, będzie miał 3 lata na jego zrealizowanie. W tym czasie wielkość ekonomiczna gospodarstwa powinna wzrosnąć do co najmniej 10 tys. euro oraz o co najmniej 20 proc. w stosunku do wielkości z roku, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy.

W jakiej formie i wysokości otrzymuje się wsparcie?

Rolnik, który zdecyduje się na rozwój swojego małego gospodarstwa, może uzyskać na ten cel 60 tys. zł bezwrotnej premii. Będzie ona wypłacana w dwóch ratach: 80 proc. po spełnieniu warunków określonych w decyzji o przyznaniu pomocy, a 20 proc. po poprawnej realizacji biznesplanu.

Premia może być przyznana tylko raz w czasie realizacji PROW 2014-2020. W przypadku małżonków pomoc może otrzymać tylko jedno z nich, niezależnie od tego, czy prowadzą wspólne gospodarstwo, czy odrębne gospodarstwa.

Na co może być wydana premia?

Katalog inwestycji, na które można przeznaczyć otrzymane pieniądze, jest szeroki. Obejmuje m.in. budowę lub modernizację budynków, zakup nowych maszyn i urządzeń, sprzętu komputerowego i oprogramowania. Premię można zainwestować w sady i plantacje wieloletnie, można kupić grunty rolne, a nawet stado podstawowe zwierząt hodowlanych.

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

25 lat
Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Czym jest smog i jak nam zagraża?

To zjawisko występuje wtedy, gdy w powietrzu znajduje się dużo zanieczyszczeń, a warunki atmosferyczne – np. brak wiatru, mgła, duża wilgotność czy niskie ciśnienie sprzyjają ich koncentracji.

Według danych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zanieczyszczenia powietrza zabijają co roku 6,5 mln ludzi na całym świecie. W Polsce jest to blisko 50 tysięcy osób rocznie – szacuje Europejska Agencja Środowiska. To, co trafia do naszych płuc nie jest aż tak toksyczne jak dym tytoniowy, ale nawet najbardziej uzależnieni palacze nie palą bez przerwy. Natomiast zanieczyszczenia powietrza to coś, przed czym trudno jest nam się uchronić.

Nasz kraj zajmuje wysoką pozycję na liście najbardziej zanieczyszczonych w Europie. Dotyczy to zwłaszcza unoszących się w powietrzu drobnych pyłów o średnicy nie większej niż 2,5 mikrometra (tysięcznej części milimetra) zwanych w skrócie PM 2,5, czyli tzw. pyłów zawieszonych. Owe pyły zawieszane (particulate matter) to mieszanina cząstek stałych i ciekłych, a także substancji organicznych zawieszonych w powietrzu. Główne składniki tych pyłów to: sadze, siarczany, azotany, amoniak, chlorek sodu, pyły mineralne, woda i metale ciężkie. Według WHO ich stężenie nie powinno przekraczać 10 µg na m³. Tymczasem w ostatnich latach w Polsce średni poziom tego rodzaju zanieczyszczeń to 27 µg/m³ – gorzej od nas wypadła tylko Bułgaria.

W wielu polskich miastach wskaźnik ten przekracza 30 (Kraków), a nawet 40 µg/m³ (Żywiec, Pszczyna, Rybnik). I są to tylko wartości średnie, co oznacza, że okresowo zanieczyszczenie bywa jeszcze większe. Polska jest też liderem w innej dziedzinie – skażenia powietrza wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA), mającymi działanie rakotwórcze.

Według raportu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska średni poziom za-

liczanego do tej grupy benzo(a)piranu wynosi w Polsce 6 µg/m³, a w niektórych rejonach – chodzi głównie o Śląsk i Kraków – bywa kilkakrotnie wyższy. Według norm europejskich wskaźnik ten powinien wynosić najwyżej 1 µg/m³, ale tak czystym powietrzem może się u nas pochwalić niewiele miejsc.

Do zanieczyszczenia powietrza przyczynia się też w Polsce znacząco tzw. niska emisja, czyli spaliny pochodzące z kotłów i pieców na paliwa stałe w gospodarstwach domowych. Wszystko to pozostaje przy samej powierzchni ziemi i jest przez nas wdychane. Szczególnie zaś niebezpieczne są skażenia powietrza powstałe ze spalania różnych odpadów, a proceder ten jest w Polsce niestety dość powszechny, pomimo że grożą za to wysokie kary. Prawda jest taka, że spalanie odpadów nie pomaga zaoszczędzić na kosztach opału, bo w sumie wydajność energetyczna śmieci jest niewielka, a może stać się przyczyną bardzo poważnych powikłań zdrowotnych, bo taki niekontrolowany proces spalania odpadów z tworzyw sztucznych, np. butelek typu PET, worków foliowych, odpadów z gumy czy lakierowanych materiałów, prowadzi do przedostania się do atmosfery związków wywołujących choroby nowotworowe. Zaś spalanie, zwłaszcza wilgotnych odpadów, grozi zatkaniami przez mokrą sadzę przewodów kominowych, co powoduje uszkodzenia instalacji, a przede wszystkim grozi to cofaniem się tlenu węgla i może dojść do zatrucia czadem. Jakikolwiek więc zanieczyszczenie powietrza wpływa ujemnie na stan naszego zdrowia, najbardziej zaś szkodzą zdrowiu wspomniane już pyły zawieszane, tworzące smog. Długotrwałe narażenie na działanie tych pyłów powoduje, że w naszym organizmie dochodzi do przewlekłego stanu zapalnego. Często ekspozycja na tego typu cząsteczki zwiększa ryzyko chorób układu sercowo-naczyniowego i oddechowego, a także przyczynia się do takich chorób jak rak płuc czy udar mózgu. Bardzo toksycz-

nie pyły te wpływają na zdrowie dzieci i kobiet w ciąży. W dzisiejszych czasach coraz powszechniejsza jest alergia, nie tylko u dzieci, ale i osób dorosłych, co świadczy o osłabieniu układu odpornościowego poprzez te właśnie toksyczne związki.

Mówiąc o smogu, warto też wspomnieć, że spotykamy się z nim w dwóch postaciach. Smog londyński (siarkowy) występuje głównie zimą i ma związek z paleniem w piecach. Zawiera przede wszystkim tlenek siarki, tlenki azotu, tlenki węgla, sadzę i pyły – wpływa negatywnie na układ oddechowy i krążenia.

Smog typu Los Angeles (fotochemiczny) pojawia się głównie latem. Powstaje ze spalin samochodowych zawierających tlenek węgla, tlenki azotu i węglowodory. Pod wpływem słońca tworzą się z niego kolejne toksyny. Wywołuje podrażnienia oczu i dróg oddechowych.

Jak zatem walczyć ze smogiem, co możemy zrobić we własnym zakresie?

Wiadomo, że ten problem nie zniknie, ale warto szukać sposobów na ograniczenie kontaktów z zanieczyszczonym powietrzem. W tym celu należy:

- śledzić na bieżąco alarm smogowy (darmowe aplikacje na telefon),
- unikać wyjścia z domu podczas dużego zanieczyszczenia powietrza,
- korzystać w razie potrzeby z maseczek antysmogowych,
- powstrzymać się od aktywności na świeżym powietrzu, gdy stężenie pyłów jest duże,
- wietrzyć mieszkanie wtedy, gdy powietrze jest czyste,
- oczyszczać powietrze w domu za pomocą oczyszczaczy powietrza.

Źródło: Internet
MBK

DOM WESELNY CRYSTAL BALLROOM

GRODZISKO DOLNE 242A

WOLNE TERMINY 2019-2020

WESELA

KOMUNIE, CHRZCINY, URODZINY,
IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE, STYPY,
CATERING, OBIADY RODZINNE

ORGANIZACJA PRZYJĘCIA WESELNEGO JUŻ OD 140 ZŁ/OS
IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE, CATERING ORAZ STYPY JUŻ OD 30 ZŁ/OS

Biuro Domu Weselnego znajduje się w Hotelu-Restauracji Stokrotka w Giedlarowej 278
e-mail: biuro@wesela-crystal.pl . tel: 609-482-000

Restauracja Stokrotka

Zapraszamy na
codziennie nowy
zestaw dnia

(zupa + danie główne)
za jedyne

12zł

ZAMÓWIENIA, DOWÓZ I REZERWACJE
17-24-25-107

Zapraszamy Pn-Czw 12:00-21:00
Pt-Nd 12:00-22:00

Giedlarowa 278, 37-300 Leżajsk

facebook.com/stokrotkarestauracja

Pyszne.pl

Obiady

Zupy

Salatki

Pizza

Burgery

Fast food

Drinki

Noclegi